

Kodu ve Adı:	İDE2104 ÇEVİRİBİLİM ÇALIŞMALARI					
Birimi:	İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı					
Ayrıntısı:	Dönemi: 2025-2026 BAHAR	Statüsü: Zorunlu	Sınıfı: 2	Kredisi: 2	AKTS: 4	Dili: İngilizce

DERS SORUMLUSU	
Unvanı, Adı ve Soyadı:	Doç. Dr. Naciye SAĞLAM
Telefon:	04242370000/3816
E-posta:	ntasdelen@firat.edu.tr
Sosyal Hesap:	
Öğrenci Günü ve Saati:	Randevu yoluyla görüşme

DERS YARDIMCISI	
Unvanı, Adı ve Soyadı:	
Telefon:	
E-posta:	
Sosyal Hesap:	
Öğrenci Günü ve Saati:	

Ders Haftalık Programı:	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi
		10.15-12.15				

İşleniş Yeri:	YY: X	UE:
---------------	-------	-----

Amacı:	Bu dersin amacı, öğrencilerin çeviribilim alanına ilişkin temel kuramsal ve uygulamalı bilgi edinmelerini sağlamak; çeviri kuramları, çeviri stratejileri, metin türleri, bağlam, anlam, kültür ve teknoloji ilişkisini çeviri uygulamaları üzerinden değerlendirebilmelerini geliştirmektir. Ders kapsamında öğrencilerin çeviri teorisi ile pratiği arasında ilişki kurmaları, farklı metin türlerine uygun çeviri stratejileri geliştirmeleri ve yapay zekâ destekli çeviri uygulamalarına eleştirel biçimde yaklaşmaları hedeflenmektedir.
--------	--

Materyali:	Munday, J., Ramos Pinto, S., & Blakesley, J. Introducing Translation Studies: Theories and Applications. 5th ed. Routledge.
------------	---

Öğrenci Sorumluluğu:	Öğrenciler derse düzenli olarak katılmak, haftalık okuma ve çeviri uygulamalarını zamanında yapmak, sınıf içi tartışmalara ve atölye çalışmalarına aktif biçimde katılmakla sorumludur. Öğrencilerin çeviri çalışmalarında kaynak metne, hedef metne, bağlama, okur kitlesine ve etik ilkelere dikkat etmeleri beklenmektedir. Yapay zekâ destekli çeviri araçlarının kullanıldığı çalışmalarda öğrencilerden bu araçların çıktılarını eleştirel biçimde değerlendirmeleri ve nihai metin üzerinde insan çevirmen sorumluluğunu üstlenmeleri beklenir.
----------------------	--

Önkoşullar, Eşkoşullar:	Bu ders kapsamında herhangi bir önkoşul bulunmamaktadır.
-------------------------	--

Haftalık Ders Planı (Konular)	Hafta	Konu	Yöntem		
	1	Dersin amacı, kapsamı, değerlendirme ölçütleri, kaynakların tanıtımı	YY		
	2	Çeviribilime giriş; çevirinin temel kavramları, kapsamı ve disiplinlerarası niteliği	YY		
	3	Çeviri tarihi ve çeviri kuramlarına genel bakış	YY		
	4	Çeviri stratejileri; eşdeğerlik, işlev, bağlam ve okur odaklı çeviri yaklaşımları	YY		
	5	Atölye çalışması: Yazınsal metin çevirisi ve masal çevirisi örnekleri	YY		
	6	Atölye çalışması: Kaynak metin çözümlemesi ve hedef metin üretim	YY		
	7	Atölye çalışması: Kültürel öğelerin çevirisi, yerelleştirme ve uyarlama	YY		
	8	Genel tekrar ve uygulama temelli atölye çalışması	YY		
	9	Genel Tekrar Ara Sınav	YY		
	10	Atölye çalışması: Tiyatro metinlerinin çevirisi; diyalog, sahne dili ve performans bağlamı	YY		
	11	Atölye çalışması: Tiyatro metinlerinin çevirisi; diyalog, sahne dili ve performans bağlamı	YY		
	12	Atölye çalışması: Anlam ve çeviri; çok anlamlılık, bağlam, ton ve üslup aktarımı	YY		
	13	Yapay zekâ ve çeviri; makine çevirisi, çeviri belleği ve dijital çeviri araçları	YY		
	14	Atölye çalışması: Farklı metin türlerinde çeviri stratejilerinin karşılaştırılması	YY		
	15	Çeviri değerlendirmesi; kaynak metin-hedef metin karşılaştırması ve çeviri eleştirisi	YY		
	16	Genel değerlendirme; dönem boyunca işlenen kuramsal ve uygulamalı konuların tekrar edilmesi	YY		
17	Final Sınavı	YY			
Ölçme ve Değerlendirme	Metot			Sayı	Ağırlık
	Ara Sınav	Vize	X	1	%40
		Derslere aktif Katılım/ödev teslimi		1	%20

	Genel Sınav	Final	X		1	%40
Ders Kazanımları	1	Çeviri edimi, çeviribilim ve temel çeviri kuramları hakkında bilgi sahibi olur.				
	2	Çeviri kuramları ile uygulamalı çeviri süreçleri arasında ilişki kurabilir.				
	3	Çeviri kuramları ile uygulamalı çeviri süreçleri arasında ilişki kurabilir.				
	4	Kaynak metin ile hedef metin arasındaki anlam, bağlam, üslup ve işlev ilişkisini değerlendirebilir.				
	5	Çevirinin toplumsal, kültürel ve iletişimsel işlevlerini açıklayabilir.				
	6	Yapay zekâ destekli çeviri araçlarını eleştirel biçimde değerlendirebilir.				
	7	Çeviri sürecinde etik sorumluluk, metin sadakati, okur beklentisi ve kültürlerarası aktarım ilkelerini dikkate alabilir. Çeviri sürecinde etik sorumluluk, metin sadakati, okur beklentisi ve kültürlerarası aktarım ilkelerini dikkate alabilir.				

● **Derse Özel Açıklamalar:** (Gerekli materyal, kitap vs) (Dersin alan öğretimini sağlamaya yönelik katkısı)

UE: Uzaktan Eğitim; **YY:** Yüz Yüze Eğitim

Dersin Amaçları Bu ders, öğrencilerin çeviribilim alanına giriş düzeyinde edindikleri bilgileri geliştirerek çeviri kuramları, çeviri stratejileri ve uygulamalı çeviri süreçleri arasında bağlantı kurmalarını amaçlamaktadır. Ders kapsamında öğrencilerin çeviri edimini yalnızca dilsel aktarım olarak değil, aynı zamanda kültürel, bağlamsal, toplumsal ve teknolojik bir süreç olarak değerlendirmeleri hedeflenmektedir. Öğrencilerin yazınsal metinler, tiyatro metinleri ve farklı türlerdeki metinler üzerinde çeviri uygulamaları yaparak kaynak metin çözümleme, hedef metin üretme, çeviri stratejisi belirleme ve çeviri değerlendirme becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Ayrıca yapay zekâ destekli çeviri araçlarının çeviri sürecindeki yeri, imkânları ve sınırlılıkları eleştirel biçimde ele alınmaktadır.

Ders İçeriği: Bu ders, öğrencilerin çeviribilim alanına giriş düzeyinde edindikleri bilgileri geliştirerek çeviri kuramları, çeviri stratejileri ve uygulamalı çeviri süreçleri arasında bağlantı kurmalarını amaçlamaktadır. Ders kapsamında öğrencilerin çeviri edimini yalnızca dilsel aktarım olarak değil, aynı zamanda kültürel, bağlamsal, toplumsal ve teknolojik bir süreç olarak değerlendirmeleri hedeflenmektedir. Öğrencilerin yazınsal metinler, tiyatro metinleri ve farklı türlerdeki metinler üzerinde çeviri uygulamaları yaparak kaynak metin çözümleme, hedef metin üretme, çeviri stratejisi belirleme ve çeviri değerlendirme becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Ayrıca yapay zekâ destekli çeviri araçlarının çeviri sürecindeki yeri, imkânları ve sınırlılıkları eleştirel biçimde ele alınmaktadır.

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Ders; anlatım, soru-cevap, tartışma, çeviri atölyesi, kaynak metin çözümlemesi, hedef metin üretimi, karşılaştırmalı çeviri incelemesi, akran değerlendirmesi, örnek olay analizi, problem temelli öğrenme, dijital çeviri araçlarının incelenmesi ve yapay zekâ destekli çeviri uygulamalarının eleştirel değerlendirilmesi yoluyla yürütülmektedir. Öğrencilerin ders süresince bireysel ve grup temelli çeviri etkinliklerine aktif biçimde katılmaları beklenmektedir.

Dersin Öğrenim Çıktılarının Program Çıktıları ile Olan İlişkisi:

0: Desteklenmiyor

1: Kısmen Destekleniyor

2: Tamamen Destekleniyor

1. İngiliz Dili ve Edebiyatı alanında yeterli kuramsal ve uygulamalı bilgi birikimine sahip olur ve bu bilgileri alan çalışmalarında kullanabilir.	2. İngiliz Dili ve Edebiyatının tarihsel gelişim sürecini bilir; edebi ve kültürel metinleri tarihsel, toplumsal ve kültürel bağlamları içinde analiz edebilir.	3. İngiliz Dili ve Edebiyatı alanındaki güncel ders kitapları, akademik kaynaklar, uygulama araç-gereçleri ve dijital kaynaklardan yararlanarak ileri düzeyde bilgiye erişebilir, bu bilgiyi yorumlayabilir ve kullanabilir.	4. Amerikan ve Avrupa edebiyatı, kültürü ve tarihi hakkında bilgi sahibi olur; Rönesans, Reformasyon ve Aydınlanma gibi önemli dönemleri edebi ve düşünsel gelişmelerle ilişkilendirerek değerlendirebilir.	5. Edebi metinleri çözümleyebilir; edebi metinlere eleştirel yaklaşabilir ve farklı kuram, yöntem ve çağdaş analiz yaklaşımlarını metin yorumlamasında kullanabilir.	6. İngilizcenin ses bilimi, morfolojik, semantik ve etimolojik özelliklerini bilir; dilsel veriyi bilimsel yöntemlerle analiz edebilir ve yorumlayabilir.
2	1	2	0	2	2
7. İngilizce kelimeleri doğru telaffuz edebilir; İngilizce sözlü ve yazılı metinleri anlayabilir, yorumlayabilir ve karşılıklı metin tercümelerinde	8. İngilizceye ek olarak diğer Avrupa dillerinden birine ilişkin temel bilgiye sahip olur ve çok dilli/kültürlerarası kaynaklardan yararlanabilir.	9. Tarih, edebiyat, sanat tarihi, hukuk, sosyoloji, felsefe ve diğer sosyal bilim alanlarından yararlanarak disiplinlerarası analiz yapabilir.	10. Alanına ilişkin problemleri saptayabilir, tanımlayabilir, yorumlayabilir ve uygun yöntemleri kullanarak çözüm önerileri geliştirebilir.	11. Alan çalışmaları kapsamında veri toplama, arşivleme, metin çözme, yorumlama, analiz etme ve raporlama süreçlerini bilimsel ve etik ilkelere uygun biçimde yürütebilir.	12. Alan uygulamaları için gerekli çağdaş araçları, bilişim teknolojilerini, dijital veri tabanlarını ve akademik araştırma kaynaklarını etkin biçimde kullanabilir.

gereklî dilsel ve kültürel bilgi birikimini kullanabilir.						
2	1	2	2	2	2	
13.Bireysel olarak ve ekip çalışmalarında etkin biçimde görev alabilir; akademik ve profesyonel bağlamlarda Türkçe ve İngilizce sözlü-yazılı iletişim kurabilir.	14.Yaşam boyu öğrenme bilinci, mesleki etik ve sorumluluk anlayışıyla hareket eder; alan uygulamalarının toplumsal, kültürel, çevresel ve sürdürülebilirlik boyutlarına ilişkin farkındalık geliştirir. Yaşam boyu öğrenme bilinci, mesleki etik ve sorumluluk anlayışıyla hareket eder; alan uygulamalarının toplumsal, kültürel, çevresel ve sürdürülebilirlik boyutlarına ilişkin farkındalık geliştirir.					
2	2					
Hazırlayan Kişi(ler) ve Hazırlanma Tarihi	Doç. Dr. Naciye SAĞLAM					